

גשר לקשר

פרשת משפטים

"כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנָּאֵךְ רִבֵּץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וְחִדַּלְתָּ מֵעֶזְבִּי לֹא עֶזְבִּי תֵעָזֵב עִמּוֹ" (שמות פרק כג ה)

עזוב- מלשון עזור.

פירש רש"י "וּחִדַּלְתָּ מֵעֶזְבִּי לֹא – בתמיהה", ועל זה באה התשובה "עֶזְבִּי תֵעָזֵב עִמּוֹ".

מדוע התורה כותבת זאת בלשון שאלה ותשובה?

נראה שיש כאן איזו דילמה, הרי מדובר כאן בחמור של שונא, ובבלבו של הרוואה צפויה דחיה ורצון לעזוב את שונאו לנפשו ולא לעזור לו. באה התורה ודורשת שלמרות השנאה, יעזור לו. וכפי שפירש אונקלוס את המילה עזוב במשמעות כפולה עזוב ועזור, "משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי ותפריק עמיה", (= עזוב את מה שבלבך עליו ועזוב (עזור) עמו).

לכאורה קשה להבין, מדוע התורה לא פונה אל האדם בציפיה שיעביר את השנאה מבלבו, אלא רק מצווה אותו שיעשה מעשים לטובת חברו השנוא?

נראה שהתורה אינה מצווה על דברים שבלב שאינם בשליטת האדם כגון אם לאהוב או לשנוא, אלא על המעשים שכן הם בשליטת האדם. אם יעשה כן, הלב ימשך אחר מעשיו לאהוב את חברו. וכלשון ספר החינוך: "דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו... כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות" (מצוה טז).

מעובד מתוך: עזב תעזוב עימו/הרב דוב דוד לבנון

במלאכת החינוך שבה אנו עוסקים השפעת המעשים, הפעולות, על הלבבות מהווה בסיס חשוב לחינוך וללמידה. בתחום העברית אנו מפתחים אצל הילדים מיומנויות ואסטרטגיות. בשלב הראשוני הילדים פועלים ע"פ ההוראות שלנו, לעיתים הדברים נעשים באופן מלאכותי וחיצוני אך לאחר זמן יש הפנמה.

ולענייני דיומא:

1. מרוץ הצבי - ברוך ה', הגיעו מאות סיפורים לפרסום. לאור העומס, תהליך פרסום הסיפורים מתארך מעבר לצפוי. נא היעזרו בסבלנות.
2. תחרות "הנואם הצעיר" בבנימינה - התלמידה דניאל רוט, מבי"ס "הנדיב" בבנימינה זכתה במקום השני בתחרות יישובית של "הנואם הצעיר". ישר כוח למורות: חדוה רביבו וטובה יצחק והמנהלת: אירית חיים. נאווה דלסוז מדריכה בבי"ס והמפקח: גבי אמסלם.
3. יחידת הוראה "על הניסים" - רצ"ב יחידת הוראה שכתבה המדריכה דבורה פרידמן בנושא "על הניסים". נשמח לקבל תגובות, הארות, משוב בכתובת דוא"ל: friedmner@gmail.com

שבת שלום

שלכן,

יעל נדלר

מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד

yaelnadler@bezeqint.net

